

Þaða tvo klukkutíma kom Agassiz litli aftur með fiskinn og sagði ist vera búinn. „Hvað hefurðu lært?“ — spurði kennarinn. Agassiz segir það. Skýrir frá því, hvernig uggunum sé raðað niður og hreistrinu og öðru þesskonar, sem hann hafði veitt eftirtekt. Kennarinn skipar honum að fara aftur með fiskinn og rannsaka hann, en gefur honum engar leiðbeiningar. Agassiz gerir það. Og er nú með fiskinn til næsta dags, sker hann upp og rannsakar líffærin. Fer svo með hann til kennarans og segir honum, hvað hann sé búinn að læra. Kennarinn skipar honum enn þá einu sinni að fara með fiskinn og rannsaka hann. Agassiz gerir það. Og nú rannsakar hann beinin, sker jafnvel inn í þau og rannsakar merginn. Þegar hann svo næsta dag kemur með fiskinn aftur til kennarans og segir honum frá því, sem hann nú sé búinn að læra, þá segir kennarinn við hann: „Það er vel gert, drengur minn!“

Agassiz var vísindamaður, sem var ákaflega nákvæmur og reglubundinn í öllum rannsóknum sínum, enda var hann einn hinna mestu og bestu náttúrufræðinga heimsins. Og byrjunin til þess, sem hann varð, var nú einmitt aðallega þetta, sem sagan skýrði frá.

Hver maður, sem komist hefir nokkuð talsvert áfram í heiminum, í hvaða grein sem er, á það aðallega því að þakka, að hann var viljugur að leggja hart á sig og lét sér ekki standa á sama, hvernig hann gerði verkið sitt, en var vandlátur við sjálfan sig. Frægur söngmaður sagði einu sinni við þann, sem þetta ritar: „Veistu það, að þegar eg gekk í söngskólann, þá æfði eg mig oft 8 klukkustundir á dag.“

Hörð vinna? Já, vitanlega er hún hörð; en hver sem hefur snefil af sál í sér, vill heldur leggja á sig og verða maður til þess að vinna almennilega eitthvert verk, heldur en að vera bögbósi alla æfi sína og mega svo við því búast, að sér verði ekki trúað fyrir neinu almennilegu verki.

Ef í ykkur er sá rétti andi námsmannsins, þá eruð þið þakklát fyrir, ef ykkur er sagt til og fundið er að við ykkur. Veit eg það, að það særir ögn, ef fundið er að við menn, og þykir ekki gott í bráðina. En vill sá, sem dálítið vit hefur, samt ekki miklu heldur, að fundið sé að við hann, meðan hann er að læra, heldur en að kunna ekki að gera neitt almennilega og verða klaufi alla sína æfi, af því hann vildi ekki láta finna að við sig?

Dauða og gagnslausa limið á trjánnum á að skera af til þess að þau geti vaxið og borið ávöxt. Þegar komið er með „snið-